

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR V

SARAJEVO, 09.12.2019.

BROJ/ NUMBER 1

NAUKA, TEHNOLOGIJA I INOVACIJE

BUDŽETSKA IZDVAJANJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ, 2018-2019.

GOVERNMENT BUDGET APPROPRIATIONS OR OUTLAYS FOR R&D, 2018-2019

U Bosni i Hercegovini u 2018. godini budžetska izdavanja institucija koje finansiraju aktivnosti istraživanja i razvoja su iznosila 19.178.129 konvertibilnih maraka.

In Bosnia and Herzegovina in 2018, Government budget appropriations institutions that finance the R&D activity amounted to 19.178.129 convertible mark.

Budžetska sredstva institucija su prema sektoru namjenjena najviše sektoru visokog obrazovanja 68,2%, zatim slijedi državni sektor sa namjenjenih 26,4% budžetskih sredstava. Ostala budžetska sredstva su namjenjena poslovnom sektoru 2,5% i neprofitnom sektoru 2,3%.

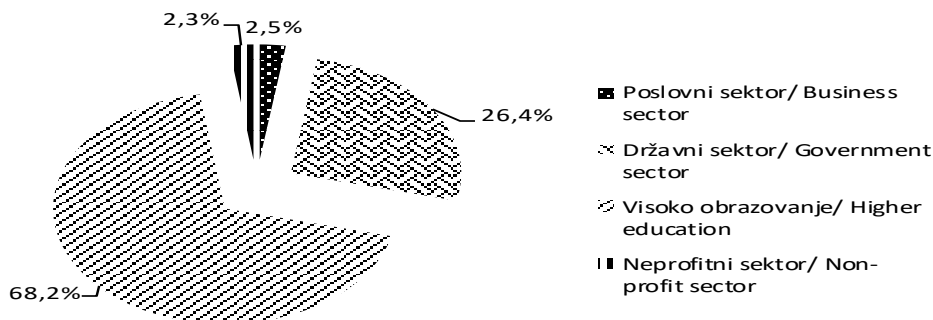
Budget funds institutions according to sector, are intended the most for sector higher education 68.2%, followed by government sector with 26.4% government budget funds. Other budgetary funds are intended business sector with 2.5% and non-profit sector with 2.3 %.

Najviše budžetskih sredstava institucija prema društveno-ekonomskim ciljevima je utrošeno u Obrazovanje (55,5%).

The most of budget funds institutions according to socio-economic objectives are spent in Education (55.5%).

Planirana budžetska sredstva za istraživanje i razvoj u 2019. godini, iznose 16.989.380 konvertibilnih maraka. Prema društveno-ekonomskim ciljevima, većina sredstava planirana je u Obrazovanje (55,9%).

Planned budget funds for research and development in 2019 amount to 16.989.380 convertible mark. According to socio-economic objectives, most funds are planned in Education (55.9%).

Grafikon 1. Budžetska sredstva za istraživanje i razvoj prema sektorima (stvarni izdaci), 2018.

Graph. 1. Government budget appropriations or outlays for research and development, by sector (actual outlays), 2018

1. BUDŽETSKA IZDVAJANJA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ PREMA DRUŠTVENO-EKONOMSKIM CILJEVIMA (STVARNI IZDACI)¹, 2018.

BOSNIA AND HERZEGOVINA BUDGET APPROPRIATIONS OR OUTLAYS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ACTUAL OUTLAYS), 2018

KM/Convertible mark

	Ukupno <i>Total</i>	Poslovni sektor <i>Business sector</i>	Državni sektor <i>Government sector</i>	Visoko obrazovanje <i>Higher education</i>	Neprofitni sektor <i>Non-profit sector</i>	
UKUPNO	19 178 129	471 470	5 058 696	13 200 199	447 764	TOTAL
Istraživanje i eksploatacija Zemlje (01)	1 466 370	88 000	1 378 370	-	-	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Očuvanje okoliša (02)	409 000	261 000	148 000	-	-	<i>Environment (02)</i>
Istraživanje i eksploatacija svemira (03)	-	-	-	-	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Transport, telekomunikacije i ostale infrastrukture (04)	47 842	-	47 842	-	-	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Energija (05)	-	-	-	-	-	<i>Energy (05)</i>
Industrijska proizvodnja i tehnologija (06)	50 000	-	-	50 000	-	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Zdravstvo (07)	1 219 000	-	1 219 000	-	-	<i>Health (07)</i>
Poljoprivreda (08)	-	-	-	-	-	<i>Agriculture (08)</i>
Obrazovanje (09)	10 637 604	-	846 132	9 445 916	345 556	<i>Education (09)</i>
Kultura, rekreacija, religija i masovni mediji (10)	-	-	-	-	-	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Politički i društveni sistemi, strukture i proces (11)	-	-	-	-	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Opće unapređenje znanja: IR finansiran iz opštih fondova univerziteta (12)	-	-	-	-	-	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)</i>
Opće unapređenje znanja ² : IR finansiran iz drugih izvora (13)	5 345 313	122 470	1 419 352	3 704 283	99 208	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)</i>
Obrana (14)	-	-	-	-	-	<i>Defense (14)</i>

¹ Podaci su prikazani prema Nomenklaturi za analizu i poređenje naučnih programa i budžeta iz 2007.godine (NABS 2007)

Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets 2007 (NABS 2007).

² U okviru cilja Opće unapređenje znanja: IR finansiran iz drugih izvora uključena su i sredstva koja nije bilo moguće razvrstati prema društveno-ekonomskim ciljevima.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

2. BUDŽETSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ PREMA DRUŠTVENO-EKONOMSKIM CILJEVIMA³ (USVOJENI BUDŽET ZA 2019)⁴

BOSNIA AND HERZEGOVINA BUDGET APPROPRIATIONS OR OUTLAYS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ADOPTED BUDGET FOR 2019)

KM/Convertible mark

	UKUPNO	
	<i>TOTAL</i>	
UKUPNO	16 989 380	TOTAL
Istraživanje i eksploatacija Zemlje (01)	1 417 060	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Očuvanje okoliša (02)	726 898	<i>Environment (02)</i>
Istraživanje i eksploatacija svemira (03)	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Transport, telekomunikacije i ostale infrastrukture (04)	467 197	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Energija (05)	53	<i>Energy (05)</i>
Industrijska proizvodnja i tehnologija (06)	460 350	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Zdravstvo (07)	91 000	<i>Health (07)</i>
Poljoprivreda (08)	708 100	<i>Agriculture (08)</i>
Obrazovanje (09)	9 495 650	<i>Education (09)</i>
Kultura, rekreacija, religija i masovni mediji (10)	522	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Politički i društveni sistemi, strukture i proces (11)	6 550	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Opće unaprijeđenje znanja: IR finansiran iz opštih fondova univerziteta (12)	-	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)</i>
Opće unaprijeđenje znanja ⁵ : IR finansiran iz drugih izvora (13)	3 616 000	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)</i>
Obrana (14)	-	<i>Defense (14)</i>

³ Podaci su prikazani prema Nomenklaturi za analizu i poređenje naučnih programa i budžeta iz 2007.godine (NABS 2007)

Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets 2007 (NABS 2007).

⁴ Prethodni podaci

Preliminary results

⁵ U okviru cilja Opće unaprijeđenje znanja: IR finansiran iz drugih izvora uključena su i sredstva koja nije bilo moguće razvrstati prema društveno-ekonomskim ciljevima.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci saopćenja su rezultat statističke obrade godišnjeg izvještaja "Budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj, 2018-2019".

Za razliku od istraživanja nad institucijama koje provode aktivnosti istraživanja i razvoja, ovo istraživanje se odnosi na institucije koje finansiraju aktivnosti istraživanja i razvoja.

Ovim istraživanjem prikupljaju se podaci o izdvajanjima za istraživanje i razvoj iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i budžeta entitetskih institucija i Distrikta Brčko prema društveno-ekonomskim ciljevima. Cilj istraživanja je praćenje istraživačko-razvojne politike države preko njenog finansiranja istraživačko-razvojnih aktivnosti.

Izvještajne jedinice (finansijeri istraživanja i razvoja) prikazuju realizovana budžetska sredstva (ukoliko postoje, nakon rebalansa budžeta) za istraživanje i razvoj i planirana budžetska sredstva za istraživanje i razvoj (ukoliko postoje, prije rebalansa).

Metodologija za provođenje istraživanja je usklađena sa međunarodnim standardima koje je postavio OECD i objavio u priručniku Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities- Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manual, 2002 i 2007; izdavač: OECD*).

Definicije

Definicije područja istraživanja i razvoja se zasnivaju na međunarodnim standardima koje je postavio OECD i objavio u priručniku Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manual, 2002 i 2007; izdavač: OECD*).

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The data of release are result of the statistical processing of the annual report "Government Budget Appropriations or Outlays for Research and Development 2018-2019".

As opposed to the research imposed to institutions engaged in the R&D activities, this survey focuses on institutions that finance the R&D activity.

This survey collects data on the Budget institutions of Bosnia and Herzegovina, Entity institutions Budget and District Brcko appropriations or outlays according to the socio-economic objectives.. The objective of the survey is monitoring of the state R&D policy through its financing of the R&D activities.

Reporting units (funders of research and development) show realized budget funds (if these exist after the revision of the budget) for research and development, as well as planned budget funds for research and development (if these exist, before the revision of the budget).

Methodology used while conducting this survey is harmonized with the international standards which the OECD established and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development–Frascati Manual, 2002 and 2007; publisher: OECD).

Definitions

Definitions of research and development based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities- Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development - Frascati Manual, 2002 and 2007, published by OECD.

Istraživanje i razvoj jeste sistemski stvaralački rad usmjeren povećanju znanja o prirodi, čovjeku, kulturi i društvu, te primjeni nastalih otkrića u praksi. Dijeli se na osnovna, primjenjena i razvojna istraživanja.

Osnovna (temeljna, bazična) istraživanja obuhvataju ona istraživanja koja povećavaju opći fond naučnih činjenica i znanja i koja određuju nova područja ljudskog znanja i spoznaja, ali koja nemaju ili ne moraju imati direktnu praktičnu primjenu dobijenih rezultata.

Primjenjena (aplikativna) istraživanja su teorijski ili eksperimentalni rad koji se podrazumjeva radi sticanja novih znanja, a koji je usmjeren na rješavanje nekog praktičnog zadatka, odnosno ostvarenje praktičnog cilja. Primjenjena istraživanja su usmjerena na otkrivanje novih naučnih znanja, primjenu tih znanja u svrhu realizacije određenih praktičnih ciljeva.

Razvojna (stručna) istraživanja, odnosno eksperimentalni razvoj je sistematski rad, zasnovan na znanjima stečenim osnovnim ili primjenjenim istraživanjima, odnosno praktičnom iskustvu, koje je, prije svega, usmjereno na uvođenje novih ili znatno poboljšanje postojećih postupaka, proizvoda i usluga. Razvojna istraživanja se još nazivaju i tehnološka usavršavanja.

Naučno-istraživački rad je sistematska stvaralačka aktivnost kojom se primjenom naučnih metoda stiču nove naučne spoznaje, odnosno stvaralačke koristi postojećeg znanja za nove primjene.

Poslovni sektor obuhvata preduzeća (privredne subjekte) i organizacije čija je primarna aktivnost tržišna proizvodnja robe i usluga i njihova prodaja po ekonomskim značajnim cijenama, kao i istraživačko-razvojne jedinice u sastavu preduzeća.

Visoko obrazovanje obuhvata univerzitete sa jedinicama u sastavu, fakultetima, akademijama i naučno-istraživačkim institutima, bez obzira na izvore finansiranja i pravni status. Ovom sektoru pripadaju i istraživački instituti i klinike koji pod neposrednom kontrolom ili upravom visokoškolske organizacije.

***Research and development (R&D)** comprise systematic creative work aimed at increasing knowledge about nature, man, culture and society and its application in practice. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development*

***The basic (fundamental) researches** include researches that increases the general fund of scientific facts and knowledge that define new areas of human knowledge and understanding, but who do not have a direct practical application of the results obtained.*

***Applied (Application) researches** are experimental or theoretical work undertaken to acquire new knowledge, which is aimed at solving a practical task or achievement of a practical goal. Applied researches are focused on the discovery of new scientific knowledge, application of such knowledge in order to realize specific commercial goals.*

***Development (professional) researches** respectively experimental development is systematic work, based on the knowledge acquired on basic or applied researches or practical experience, which is, primarily, focused on the introduction of new or significantly improved exiting processes, products and services. Developmental researches are also called technological advancement.*

***Scientific researches** are a systematic creative activity which goal is application of scientific insights, and creative use of exiting knowledge for new applications.*

***Business sectors** that includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and to be sold at economically significant prices, as well as researches and development units within the company.*

***Higher education** covers universities with units in composition, faculties, academies and scientific research institutes, regardless of their funding sources and legal status. This sector also covers research institutes and clinics that are under the direct control or administration of higher education institutions.*

Državni sektor obuhvata organizacije, službe i druga tijela, osim visokog obrazovanja, koja društvu pružaju one besplatne zajedničke usluge koje se po tržišnim uslovima ne bi mogle obezbjeđivati, a predstavljaju izraz ekonomske i socijalne politike društva; prema definiciji, ovaj sektor obuhvata aktivnosti administracije, odbrane i regulisanja javnog reda; zdravstvo, obrazovanje, kulturu i rekreaciju i druge društvene usluge. Javna preduzeća pripadaju javnom sektoru.

Sektor neprofitnih organizacija obuhvata netržišne privatne neprofitne organizacije koje domaćinstvima pružaju usluge bez naplate ili po niskoj cijeni, ove organizacije mogu biti osnovane od strane udruženja građana radi obezbjeđivanja robe i usluga za članove udruženja ili radi opće svrhe.

Izdaci za istraživanje i razvoj prema vrsti dijele se na tekuće izdatke (troškove) i investicione izdatke.

Tekući izdaci (troškovi) obuhvataju:

1) troškove rada i troškove naknada zaposlenima (bruto plaće i naknade bruto plaća za sve zaposlene u IR djelatnosti; druge naknade zaposlenima u IR, npr. stipendije, nagrade i slično i ostalo.

2) ostale tekuće troškove (materijalne troškove na istraživačko-razvojni rad – sirovine, materijal, energija; isplate na osnovu ugovora o djelu i autorskih ugovora; dnevnice, putne troškove, reprezentaciju i slično; i druge izdatke).

Investicioni izdaci koji obuhvataju izdatke za zemljište i građevinske objekte; mašine i opremu; patente, licence, studije i projekte; softver i hardver (koji podrazumjeva ukupne troškove vezane za nabavku računara, uređaja, sistema, komponenata i opreme, kao i troškove nabavke i razvijanja softvera za sopstvene potrebe); i ostale izdatke.

Skraćenice

IR – istraživanje i razvoj

Government sector covers organization, services and other bodies, except higher education, that provide the society with free common services, which could not be provided under market conditions and which represent an expression of the socio-economic policy of the society; by definition, this sector covers activities of administration, defense and public order; health care, education, culture, recreation and other social services. Public companies belonging to the public sector.

Sector of non-profit organizations covers non-market private non-profit organizations which provide households with services free of charge or at low prices; these organizations may be established by citizens associations in order to provide association members with goods and services or for the general purpose.

Expenditures for research and development, by type, are classified into current expenditures (costs) and investment expenditures.

Current expenditures (costs) that include:

1) labour costs and the costs of compensation for employees (gross salary and allowances of gross wages for all employees in R&D activities, other compensation of employees in R&D, for example, fellowships, awards, etc; and another expenses.

2) other current costs (material costs based on research and development- raw material, energy and payable on work contracts and copyright, contracts, salaries, travel costs representation etc., and other expenses).

Investment expenditures include expenditures for land and buildings, machinery and equipment, patents, licences, studies and projects, software and hardware (which including the total costs of the purchase of computers, devices, systems, components and equipment, and acquisitions costs or developing software for its own purposes) and other expenditures

Abbreviations

R&D – Research and Development

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 * Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba * Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Odgovara direktor: dr.sc Velimir Jukić
Person responsible Velimir Jukić, Director

Saopćenje priredili: Ševala Korajčević, Tamara Šupić
Prepared by: Ševala Korajčević, Tamara Šupić

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
